

بسمه تعالی

شیوه نامه اجرایی ایجاد و راه اندازی باشگاه های یونسکو

❖ مقدمه:

یکی از ظرفیت های بسیار مهم برای پیگیری اهداف جمهوری اسلامی ایران در یونسکو سازمان های مردم نهادی است که می توانند به عنوان باشگاه های یونسکو با کمیسیون ملی همکاری کنند. بسیاری از کشورها با تشکیل باشگاه های متعدد، از ظرفیت سازمان های مردم نهاد در عرصه های مختلف از محیط زیست تا موضوعات مهم آموزشی، فرهنگی، علمی و تربیتی در جهت رشد و توسعه استفاده می نمایند. درحقیقت، از مزیت های سازمان یونسکو، ظرفیت این سازمان در بکارگیری و بسیج ظرفیت های مردمی در راستای ایجاد تعامل بین تخصص ها و رویکردهای کاربردی است و باشگاه های یونسکو، در تحقق اهداف ملی در راستای سند چشم انداز و اسناد بالادستی، نقش بسیار مهمی ایفا می کنند.

❖ تعریف:

باشگاه های یونسکو، به عنوان مجموعه هایی مردم نهاد و متکی بر مهارت ها، تجارب متشکل از افراد حقیقی و حقوقی در تمامی سنین با پدشینه فعالیت در عرصه های مختلف است که ضمن شناسایی توانمندی های مردم و امکانات ملی و بین المللی برای ایشان، به تقویت و آموزش آنها پرداخته و از ظرفیت های آن ها در راستای توسعه پایدار استفاده می کند.

❖ اهداف:

- گسترش برنامه های فرهنگی، آموزشی و علمی
- حمایت از ارتقا و سطح آگاهی شهروندان در عرصه های مختلف اجتماعی و فرهنگی مشارکت در توسعه اجتماعی
- کمک به توسعه صلح و امنیت از طریق ترویج همکاری بین دولت ها در زمینه آموزش، علم، فرهنگ و ارتباطات
- ارتقاء میزان احترام مردم به عدالت، قانون، حقوق انسانی
- افزایش آگاهی نسبت به آرمان های ملی و بین المللی و تلاش برای موفقیت در اجرای این اهداف
- همکاری با یونسکو و کمیسیون های ملی در راستای ارتقای ارزش های عمومی

❖ اشکال باشگاه ها:

▪ این باشگاه ها علی رغم ویژگی های مشترک، می توانند در عرصه های کاملا متفاوت تاسیس شوند و متناسب با

مقتضیات فرهنگی، اجتماعی کشورهای مختلف بسیار متفاوت باشند. باشگاه ها به چهار دسته کلی تقسیم می شود:

✓ باشگاه دانش آموزی :

این باشگاه ها اعضاء آن از دانش آموزان و معلمان مؤسسات آموزشی می باشد.

✓ باشگاه دانشجویی:

این باشگاه ها در دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی فعالیت می کنند و در واقع ادامه دهنده فعالیت باشگاه های

مدارس هستند. اعضاء آن ها از دانش جویان و اساتید است.

✓ باشگاه فرهنگی، تخصصی و علمی

این باشگاه ها متشکل از افراد فعال در گروه های فرهنگی و هنری و بخش خدمات عمومی می باشند.

✓ باشگاه های محلی با تاکید بر مکان ها، روستاها و یا شهرهای خاص.

❖ دلایل ایجاد باشگاه ها:

دولت ها برنامه های سیاسی و اقتصادی خود را که ضامن حمایت جمعی خالصانه و ماندگار مردم باشد بدون دستیابی به مشارکت

و همکاری ساکنان محلی محقق نخواهد کرد.

فعالیت باشگاه ها به خوبی بیانگر این حقیقت است که شهروندان می توانند در فرایند تصمیم سازی، تصمیم گیری و سیاست

گذاری فرهنگی و اجتماعی دولت ها موثر باشند.

❖ عملکرد اصلی باشگاه ها:

تعلیم و تربیت :

راه اندازی کارگاه ها، دوره ها و شرکت در نشست های ملی و بین المللی و سمینارهای دانش افزایی

اطلاع رسانی:

برگزاری سخنرانی، گفت گو، سمینار، سمپوزیوم و نشست در راستای اطلاع رسانی پیرامون اهداف کمیسیون ملی

یونسکو و ماموریت های آن

مشارکت در برگزاری مراسم ها، روزها، هفته ها، دهه های بین المللی و رویدادهای مرتبط با یونسکو

جمع آوری، انتشار و توزیع اطلاعات مرتبط

برگزاری رویدادهای فرهنگی (نمایشگاه، مسابقات نقاشی و عکاسی)

برگزاری سفرهای گردشگری و تورهای مطالعاتی، تعامل بین باشگاه ها

حرکت از جوامع محلی به سمت دنیای کنونی :

✓ در سطح ملی باشگاه ها باید آگاهی مدنی و اطلاعات افراد را نسبت به ارزش های اسلامی، فرهنگی و تاریخی کشور

افزایش دهند و در راستای اهداف خود در جوامع محلی به ارتقای سطح دانش عمومی یاری رسانند.

✓ در سطح بین المللی باشگاه ها باید همکاری های بین المللی را از طریق برگزاری اطلاع رسانی دستاوردهای خود.

❖ ساختار و عملکرد باشگاه ها:

افرادی که قصد ایجاد یک باشگاه را دارد می بایست از طریق سایت کمیسیون ملی یونسکو اطلاعات مربوطه را دریافت نماید.

برای تاسیس یک باشگاه اطلاعات ذیل باید در اختیار کمیسیون ملی قرار گیرد: (فرم شماره 1 و 2)

نام رئیس

نام دبیرکل

اطلاعات پستی (آدرس، شماره تلفن، فکس، ایمیل)

اولویت های موضوعی

موضوعات فعالیت

❖ ساختار اداری و اجرایی باشگاه ها:

برای این که یک باشگاه بتواند عملکرد مناسبی داشته باشد وجود یک ساختار اداری و اجرایی برای آن ضروری می باشد. تشریفات جلسات، تهیه دستور کار، نوشتن گزارش فعالیت ها و توجه به قوانین و مقررات از ضروریات آن می باشد.

برای آن که یک باشگاه توسط دولت به رسمیت شناخته شود باید در چارچوب قوانین مربوط به مؤسسات فرهنگی غیرانتفاعی کشور و دارای جایگاه حقوقی باشد. همچنین باید به خود متکی باشد، برای انجام فعالیت های خود از ظرفیت های داوطلبانه بهره گیرد، برای تامین منابع مالی از هزینه های عضویت و یا درآمدهای ناشی از انجام فعالیت های عمومی استفاده کند.

❖ موقعیت حقوقی و قانونی باشگاه ها:

برای آن که باشگاه ها توسط مقامات دولتی به رسمیت شناخته شوند، باید در چارچوب قوانین مربوط به مؤسسات فرهنگی غیرانتفاعی، دارای یک موقعیت حقوقی باشند.

❖ منابع باشگاه ها:

- به خود متکی بودن یا اتکا به خود، از اصول اساسی مدیریتی باشگاه ها می باشد.
- بهتر است باشگاه ها برای انجام فعالیت های خود از تلاش های داوطلبانه اعضا خود بهره گیرند.
- باشگاه ها می توانند از هزینه عضویت و یا هزینه هایی که از طریق رویدادهای عمومی به دست می آورند، برای انجام فعالیت های خود استفاده کنند.
- انجام سفرها و تورها نیازمند مدیریت هزینه است. به همین دلیل توصیه می شود که اعضای باشگاه نسبت به مسائل و روش های مالی اطلاعات مناسبی داشته باشند.

❖ رابطه بین یونسکو با باشگاه ها:

باشگاه ها باید به اصول اساسی سازمان یونسکو متعهد و پایبند باشند. هرچند که یونسکو به باشگاه ها از طریق کمیسیون ملی مجوز استفاده از نام یونسکو را در باشگاه می دهد لکن این بدان معنا نیست که بین یونسکو و باشگاه ارتباط رسمی وجود داشته باشد.

تمامی باشگاه ها از لحاظ مالی و حقوقی باید مستقل باشند لکن یونسکو از طریق همکاری های نزدیک با کمیسیون ملی از پروژه ها و فعالیت هایی در اولویت این سازمان باشد حمایت خواهد کرد.

بسیاری از باشگاه ها با یونسکو ارتباطات پایداری دارند. علاوه بر این باشگاه ها با دفاتر منطقه ای و مشاوران یونسکو در مناطق مختلف جهان نیز ارتباط دارند که این نوع همکاری ها بسیار مؤثر و سازنده است زیرا کارکنان یونسکو در مناطق مختلف جهان پیرامون موارد ذیل از باشگاه ها حمایت می کنند :

- کمک به گسترش و توسعه فعالیت ها
- همکاری در برگزاری نشست ها و راه اندازی پروژه ها و برنامه ها (متناسب با زمینه تخصصی خود)

❖ استفاده از نام و لوگوی یونسکو در باشگاه ها:

- کمیسیون های ملی هر کشور موظف است که بر چگونگی استفاده از نام و لوگوی یونسکو توسط نهادها و فعالیت های داخلی کشور خود، نظارت داشته باشند.
- کمیسیون های ملی می توانند با در نظر گرفتن شرایط فوق الذکر، مجوز استفاده از نام و لوگوی یونسکو را به نهادها و فعالیت های واجد شرایط اعطا کنند.
- در صورتی که کمیسیون ملی، مجوز استفاده از نام و لوگوی یونسکو را به یک باشگاه اعطا کند، باید نسبت به این مساله اطمینان حاصل شود که اجزای لوگو، از لحاظ گرافیکی، همانند لوگوی اصلی یونسکو مورد استفاده قرار می گیرند. ضمن آن که لوگو و مشخصات باشگاه که شامل موارد زیر است در سمت راست خط چین عمودی قرار می گیرد:

* لوگوی باشگاه (اختیاری)

* نام کلپ

* توضیحاتی که بیانگر ارتباط باشگاه با یونسکو باشد

هرگونه استفاده از لوگوی یونسکو توسط باشگاه ها نیازمند موافقت کتبی یونسکو است و برای این توافق رعایت موارد ذیل الزامی است :

- مدت زمان استفاده از لوگو مشخص باشد.
- چارچوب و محدوده ای که لوگو استفاده می شود معلوم باشد.
- اجرای گرافیک لوگو به تأیید برسد.
- فعالیت مورد نظر باید متناسب با اهداف راهبردی یونسکو و اولویت های برنامه ای این سازمان باشد.
- اصول و ارزش های نهاد متقاضی استفاده از لوگو با ارزش ها و اصول و اهداف یونسکو مغایرت نداشته باشد.
- تأییدیه کمیسیون ملی اخذ شود.
- میزان تاثیر استفاده از لوگوی یونسکو بر معرفی این سازمان مشخص باشد.

تذکر:

- باشگاه ها به هیچ وجه از لحاظ قانونی و حقوقی این اختیار را ندارند که درباره استفاده از لوگوی یونسکو توسط نهادهای دیگر تصمیم گیری کنند.
- فروش محصولات و یا ارائه خدمات که در بردارنده نام و لوگوی سازمان یونسکو باشند توسط باشگاه ها ممنوع است.
- هرگونه استفاده تجاری از نام و لوگوی یونسکو نیازمند موافقت دبیر کل سازمان یونسکو است که باید در چارچوب موافقت نامه تعیین شود.

❖ فدراسیون جهانی باشگاه ها، مراکز و انجمن های یونسکو:

فدراسیون جهانی باشگاه ها، مراکز و انجمن های یونسکو با هدف ایجاد هماهنگی بین باشگاه های یونسکو ایجاد شده است. از دیگر نقش های این فدراسیون می توان به برگزاری نشستها، تعامل اطلاعات و حمایت از برنامه های آموزشی و انتشاراتی نام برد.

❖ فدراسیون ملی و منطقه ای باشگاه های یونسکو:

فدراسیون های ملی و منطقه ای باشگاه های یونسکو، به عنوان ارگان هماهنگ کننده فعالیت باشگاه ها در کشور و منطقه شناخته می شوند. این فدراسیون ها زیرنظر کمیسیون های ملی فعالیت می کنند به گونه ای که هر فدراسیون باید پیرامون فعالیت های خود با کمیسیون ملی مربوطه مشورت و آن را از فعالیت های خود آگاه سازد.

❖ شورای عالی باشگاه های یونسکو:

- شورای عالی باشگاه های یونسکو با حضور مدیران گروه ها، دبیرکل و مدیر اجرایی و ارتباطات در کمیسیون ملی یونسکو تشکیل می شود.

❖ مشخصات اساسنامه باشگاه های یونسکو:

- تمامی باشگاه ها باید دارای اساسنامه بر اساس فرمت پیوست ، مجوزهای قانونی و حقوقی و ثبت شده باشند .
- نام باشگاه مشخص باشد.
- موضوع فعالیت باشگاه بطور صریح و روشن مشخص باشد.
- مدت فعالیت باشگاه باید مشخص باشد.
- مرکز اصلی باشگاه و آدرس آن باید مشخص باشد.
- مواقع و ترتیب دعوت مجامع باید در اساسنامه مشخص باشد.
- مقررات راجع به حد نصاب لازم جهت تشکیل مجامع عمومی و ترتیب اداره ی آن ها باید در اساسنامه مشخص باشد.
- تعداد مدیران و طرز انتخاب و مدت ماموریت و نحوه ی تعیین جانشین برای مدیرانی که فوت نموده و یا استعفاء خواهند داد یا به جهات قانون محجور، معزول و یا ممنوع می گردند در اساسنامه مشخص باشد.
- تعیین وظایف و حدود اختیارات مدیران باید در اساسنامه مشخص باشد.
- قید اینکه باشگاه دارای چند نفر بازرس خواهد بود و نحوه ی انتخاب و مدت ماموریت آن ها چگونه است در اساسنامه ضروری است.
- نحوه ی انحلال اختیاری باشگاه و ترتیب تصفیه ی امور آن باید مشخص باشد.
- چگونگی تغییر اساسنامه باید کاملاً مشخص باشد.

❖ الزامات اجرایی تشکیل باشگاه ها:

- اعضاء باشگاه مطابق با موارد مشخص شده در بخش ساختار باشگاه در این شیوه نامه باید معین باشد.
- برای متقاضیان حقیقی باید مشخصات فردی و اجرایی فرد متقاضی، مشخصات فردی و اجرایی کلیه اعضای باشگاه (حداقل 5 نفر) به تفکیک رییس کل، دبیر کل و اعضای هیئت رئیسه (بر اساس فرمت پیوست)، اساسنامه باشگاه و پروپوزال تشکیل باشگاه (شامل اهداف، خط مشی و برنامه ها) و برای متقاضیان حقوقی مدارک مؤسسه، شماره ثبت، روزنامه رسمی، اساسنامه باشگاه، مشخصات فردی و اجرایی کلیه اعضای باشگاه (حداقل 5 نفر) به تفکیک دبیر کل و اعضای هیئت رئیسه و پروپوزال تشکیل باشگاه (شامل اهداف، خط مشی و برنامه ها) در زمان تشکیل باشگاه الزامی است.
- باشگاه ها موظف اند گزارش اقدامات خود را به صورت سالیانه (شامل برنامه های اجرا شده، در دست اقدام و چشم انداز) به کمیسیون ملی ارائه نمایند.
- تمامی باشگاه ها موظف اند کلیه ضوابط تعیین شده در خصوص استفاده از لوگوی سازمان یونسکو را که در این شیوه نامه مشخص شده است کاملاً رعایت نمایند.
- باشگاه ها موظف اند زمینه بازرسی و نظارت های دوره ای را از طریق نمایندگان کمیسیون ملی و واحدهای نظارتی فراهم آورند.
- تمامی مستندات و مکتوبات باشگاه ها به دلیل ارائه به یونسکو باید به دو زبان فارسی و انگلیسی ترجمه شود.
- یکی از اعضاء هیئت ریسه باشگاه ها برای انجام مراودات سازمان و انجام مسئولیت های محوله باید کاملاً به زبان انگلیسی مسلط باشد.
- کمیسیون ملی یونسکو می تواند متناسب با نوع فعالیت ها و امکانات باشگاه ها هزینه های تامین نظارت و امور دبیرخانه کارکنان خود را از باشگاه دریافت نماید. میزان هزینه دریافتی بر اساس نوع فعالیت و خدمات می تواند مختلف و بر اساس قوانین باشد.
- تمامی فعالیت ها و پروژه های باشگاه ها باید به تائید و تصویب کمیسیون ملی برسد. از این رو ضروری است برنامه ها بطور سالیانه جهت طی مراحل تصویب به این کمیسیون ارائه شود.
- دبیرخانه باشگاه های یونسکو در سه بخش ارزیابی، صدور مجوز و شورای عالی (شامل مدیران گروه ها، دبیر کل و مدیر اجرایی و ارتباطات) باید تشکیل شود.

- دبیرخانه باشگاه های یونسکو در کمیسیون ملی در سطح ملی بر فعالیت های کلیه باشگاه ها نظارت می کند. دبیرخانه می تواند در صورت تخلف هر باشگاه گزارشی تهیه و به دبیرکل کمیسیون ارائه کند. دبیرکل می تواند برای لغو مجوز باشگاه متخلف اقدام نماید.